

**FARMERS' ACCEPTANCE TOWARD AGRICULTURAL
MICRO-IRRIGATION IN LAND REFORM AREA
SAKON NAKORN PROVINCE**

PRAPANPONG CHUEHERM,

อธิการบดี
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE MASTER OF SCIENCE
(APPROPRIATE TECHNOLOGY FOR RESOURCES DEVELOPMENT)**

FACULTY OF GRADUATE STUDIES

MAHIDOL UNIVERSITY

2001

ISBN 974-04-0349-2

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

Copyright by Mahidol University

TH
P0097a
2001
C.2

3937685 ENAT/M : MAJOR : APPROPRIATE TECHNOLOGY OF RESOURCES DEVELOPMENT, M.Sc. (APPROPRIATE TECHNOLOGY OF RESOURCES DEVELOPMENT)

KEY WORDS : MICRO-IRRIGATION/ACCEPTANCE/FARMERS

PRAPANPONG CHUEHERM : FARMERS' ACCEPTANCE TOWARD AGRICULTURAL MICRO-IRRIGATION IN LAND REFORM AREA, SAKON NAKORN PROVINCE. THESIS ADVISORS : PISIT SUKREEYAPONGSE, M.Sc., PRAKAIKAT SUKUMALCHART, M.S., PUSATEE MONSON, M.A., M.O.H. 113 p. ISBN 974-04-0349-2

The objectives of this research are to study farmers' acceptance and factors influencing farmers' acceptance of micro-irrigation in a land reform area in Sakon Nakorn province. The methods employed in the gathering of qualitative and quantitative researches were through the surveying of 10 and 120 farmers respectively. The data was analyzed using analysis of variance and multiple classification statistical techniques.

The qualitative results of in-depth interviewing the Agricultural Land Reform officers and community leaders should that micro irrigation were a convenient system to use water for plantation and could be increased the potential of agricultural productivity. But some farmers could afford to invest for system by themselves because of high investment cost. The quantitative results should that the majority of respondents had knowledge about micro-irrigation as well as their attitudes and acceptance of agricultural micro-irrigation, at a medium level. The factors affecting their acceptance of agricultural micro-irrigation were age, educational background, household income, number of labour, investment cost of micro irrigation, knowledge about micro-irrigation and attitudes toward agricultural micro-irrigation.

The results suggest that the government should widely publicize information by using many media such as radio, television, newspapers, officers and community leaders, training, and demonstrated farm plot about micro irrigation systems, and support farmers by subsidizing expenditures for construction, giving loans and supporting some operation costs. This will promote farmers to use efficiently micro irrigation.

3937685 ENAT/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร :

วท.ม. (เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาทรัพยากร)

ประพันธ์พงศ์ เชื้อเหิม การยอมรับของเกษตรกรต่อการทำระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร จังหวัดสกลนคร (FARMERS' ACCEPTANCE TOWARD AGRICULTURAL MICRO-IRRIGATION IN LAND REFORM AREA, SAKON NAKORN PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พิสิฐ สุกรีพงษ์ วท.ม., ประกายรัตน์ สุขุมลชาติ M.S., ปุสดี มอนซอน M.S., 113 หน้า ISBN 974-04-0349-2

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยอมรับและปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการทำเกษตรด้วยระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำ ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อสอบถามกลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 10 และ 120 ราย ตามลำดับ ใช้สถิติวิเคราะห์ความผันแปรและการวิเคราะห์การจำแนกพหุ

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานปฏิรูปที่ดิน และผู้นำชุมชนเห็นว่าการนำระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำมาใช้จะช่วยให้สามารถนำน้ำมาใช้เพื่อการเกษตรได้สะดวกขึ้น และสามารถเพิ่มศักยภาพการผลิตด้านการเกษตรได้เป็นอย่างดี แต่มีการลงทุนในระยะเริ่มต้นค่อนข้างสูงพอสมควรทำให้เกษตรกรหลายรายไม่สามารถลงทุนได้ สำหรับผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำ มีทัศนคติที่ดี และการยอมรับต่อการทำการเกษตรด้วยระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำ ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัว เงินลงทุนในระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำ จำนวนแรงงาน ความรู้เกี่ยวกับระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำ และทัศนคติต่อการทำการเกษตรด้วยระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย คือ รัฐควรที่จะควรที่จะมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การแนะนำอบรม และการจัดทำแปลงสาธิต เกี่ยวกับระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำให้มากขึ้น มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการลงทุนก่อสร้าง การให้สินเชื่อ ตลอดจนการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการบางส่วน เพื่อให้มีการนำระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำมาใช้อย่างแพร่หลายและมีประสิทธิภาพ